

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-4003111
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

27 Haziran 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (51 Adet, 87 Sayfa)

KONYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ABDULKADİR KARADUMAN'IN
TBMM 7/64390 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte çeşitli zamanlarda yapılan değişikliklerin sonucunda ekmek üreten fırınların belirli bir büyüklükte olması ve müstakil yerde olma zorunluluğu getirilmiştir. Bu zorunluluk ekmek üretiminde tekelleşmeye sebep olmakta ve küçük fırın esnafını mağdur etmektedir. Yapılan değişikliklerde alışveriş merkezleri zorunluluktan muaf tutulmuştur. Bu durumun sebep olduğu mağduriyetlerin giderilmesi için ilgili yönetmeliğin yeniden düzenlenmesine ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bu bağlamda;

1-Türkiye genelinde halihazırda faal olan fırın sayısı kaçtır? Bu fırınların kaç yönetmelikte belirtilen şartları sağlamaktadır?

2-Türkiye'de son bir yılda yönetmelikte belirtilen şartlara haiz toplamda kaç fırın açılmıştır?

3-Türkiye genelinde son bir yılda şartları sağlamadığı gerekçesiyle kapatılan fırın sayısı kaçtır?

4-Fırıncıların yaşadığı mağduriyetle ilgili Bakanlığınıza ulaşan şikayetler değerlendirilmekte midir?

5-Ekmek üretiminde tekelleşmeyi önlemek ve fırın işletmesi sahibi esnafların yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

6-Yönetmelikteki değişikliklerle fırınların belirlenen büyüklükte ve müstakil yerde olma zorunluluğu hangi gerekçe ile getirilmiştir? Alışveriş merkezleri neden bu zorunluluktan muaf tutulmuştur?

CEVAPLAR:

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 4 üncü maddesinde "3 üncü maddede belirtilen merciler, izin verilmesi için yapılacak beyan ve incelemelerde aşağıda öngörülen genel kriterlere göre düzenlenecek yönetmeliği esas alırlar.

a-İnsan sağlığına zarar vermemek,

b-Çevre kirliliğine yol açmamak,

c-Yangın, patlama, genel güvenlik, iş güvenliği, işçi sağlığı, trafik ve karayolları, imar, kat mülkiyeti ve doğanın korunması ile ilgili düzenlemelere aykırı davranmamak" hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik; sıhhi ve gayri sıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesi amacıyla ve 3572 sayılı Kanun ile birlikte 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 4/7/1934 tarihli 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu, 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununa dayanılarak Bakanlar Kurulu tarafından yürürlüğe konulmuştur.

Ülkemizin deprem kuşağında bulunduğu, tarihimizde tanıklık ettiğimiz ve büyük acılar yaşadığımız çok sayıda depremde, depremin şiddeti ile birlikte çarpık yapılaşmanın da bir

sonucu olarak çok sayıda vatandaşımızın enkaz altında kalarak hayatlarını kaybettiği göz önünde bulundurularak, yaşanan bu felaketler neticesinde Bakanlıklarımız ile birlikte diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızca da çok sayıda mevzuat yürürlüğe konulmuş ve gerekli önlemler hızla alınmaya başlanmış olup bundan sonra olabilecek felaketlerde can ve mal kaybının en aza indirgenmesi amaçlanmıştır.

Bu sürecin bir gereği olarak idare de halk sağlığı ve güvenliğini sağlamak amacıyla belli kurallar ve kriterleri yasal dayanağına uygun olarak belirlemiş olup, ekmek üretimi amacıyla açılacak fırınların özel yapı şekline uygun ve bu amaca tahsisli ayırık nizamlarda açılması öngörülerek bu faaliyetten etkilenmesi muhtemel konut sakinleri ve civarında bulunan yapıların da korunması hedeflenmiştir. Çünkü fırınlar, yüksek ısıdan dolayı binanın statik yapısına zarar vermektedir. Halkın can ve mal emniyetini temin etmek, muhtemel tehlikelere karşı önlem almak, sağlıklı ve sürdürülebilir bir çevrede güvenli yaşam ve 29187 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatları ilişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Yönetmeliğe eklenen (m) bendi ile *"Ekmek fırınlarının bu amaca tahsisli ayırık nizamda müstakil binalarda açılmış olması (A alışveriş merkezleri içinde bulunan 1000 m2 ve üstü alana sahip hipermarket, süpermarket, grossmarket ve megamarket gibi adlarla açılan işyerleri bünyesinde yer alan fırınlarda ayırık nizamda müstakil bina şartı aranmaz.), "* hükmü getirilmiştir. Bu kapsamda mezkur hükümde belirtilen, kendi özel mevzuatı olan ve amacına tahsisli özel yapıya sahip bu gibi yerlerde ekmek fırını açmak ile diğer bitişik nizam yapılarda fırın işletmek aynı riske ve şartlara sahip olmayacaktır.

Ayrıca konuyla ilgili Danıştay 17. Dairesinin 18/06/2015 tarihli ve 2015/6025 esas sayılı 2015/2902 nolu kararında da *"... Alışveriş merkezleri bünyesindeki marketler açısından getirilen istisna ise, bu alışveriş merkezlerinin tamamen ticari ünitelerden oluştuğu, belirli açılış ve kapanış saatleri doğrultusunda çalıştığı ve mesken niteliği taşımayarak insan barınmasına olanaklı olmadığı, bu itibarla bitişik nizam ve müstakil binada bulunmayan ekmek fırınlarının doğurabileceği güvenlik ve sağlık olumsuzluklarına neden olmayacağı dikkate alındığında, iptali istenilen düzenlemenin hukuka aykırı olmadığı görülmektedir.*

Öte yandan, gelişen kentleşme olgusunun şekillendirdiği alışveriş hayatının bir yansıması olan alışveriş merkezleri bünyesinde kurulan büyük marketlerde pek çok mal ve hizmetin bir arada tüketiciye sunulduğu, tüketicinin neredeyse her türlü ihtiyacını tek bir noktadan karşılamasına olanak sağlayan bu modern alışveriş sistemi içerisinde, taze ve uygun fiyatlı olarak sunulan ekmek ve ekmek ürünlerinin bulunmamasının düşünülmemeyeceği dikkate alındığında, ekmek fırınlarının ayırık nizam ve müstakil binada açılması şartının, alışveriş merkezleri bünyesinde açılacak fırınlar için de aranması kamu yararına uygun olmadığı gibi, bilakis bu işletmelerin bünyesinde ekmek üretimi yapmasını engellemek ve bu suretle tüketicilerin bu marketlerden yaptıkları alışverişte taze ve uygun fiyatlı ekmek ve ekmek ürünlerine ulaşma imkanlarını ortadan kaldırmak kamu yararına aykırılık teşkil edecek niteliktedir..." denilerek düzenlemenin uygunluğu da açıkça ifade edilmiştir.

Diğer taraftan, ekmek fırınları faaliyet konusu ile ilgili olarak Bakanlığımıza iletilen görüş ve talepler, Bakanlığımızca yapılacak olan çalışmalarda değerlendirilmek üzere kayıt altına alınmakta olup şikâyetler Valilikler vasıtasıyla takip edilmekte ve sonuçlandırılmaktadır. Ayrıca zamanın, ihtiyaçların, sektörün, bilim ve teknolojinin gerekli kıldığı ve mevcudu geliştirici mahiyette değişiklik içerir düzenleme çalışmaları Bakanlığımızca her faaliyet konusu için sürekli olarak yapılmaktadır.

Son olarak iş yerlerini ruhsatlandırma ve denetleme görevi yetkili idarelerde olduğundan, Bakanlığımızda söz konusu önergede değinilen hâlihazırda faal olan fırın sayısına, bu fırınların kaç tanesinin Yönetmelikte belirtilen şartları taşıdığına, Türkiye'de son bir yılda Yönetmelikte belirtilen şartlara haiz toplamda kaç fırın açıldığına ve şartları sağlamadığı gerekçesiyle kapatılan fırın sayısına yönelik bir istatistiki bilgi bulunmamaktadır.